

Βρυξέλλες, 7 Απριλίου 2022
(OR. en)

8025/22

COPEN 122
CRIMORG 50
ENFOPOL 191
ENV 333
JAI 465
CATS 17

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Ελληνική αντιπροσωπία
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
Θέμα:	Όγδοος γύρος αμοιβαίων αξιολογήσεων — «Πρακτική εφαρμογή και λειτουργία των ευρωπαϊκών πολιτικών για την πρόληψη και την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος» Έκθεση παρακολούθησης για την Ελλάδα

Σε συνέχεια κάθε γύρου αμοιβαίων αξιολογήσεων, κάθε κράτος μέλος καλείται να ενημερώνει τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνει βάσει των συστάσεων που του απευθύνονται.

Θα πρέπει να υποβάλλεται έκθεση παρακολούθησης εντός 18 μηνών από την έκδοση της σχετικής έκθεσης αξιολόγησης.

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες η έκθεση παρακολούθησης της Ελλάδας σχετικά με τις συστάσεις που διατυπώθηκαν στην έκθεση ST 14588/1/18 REV1 για τον όγδοο γύρο αμοιβαίων αξιολογήσεων.

ΟΓΔΟΟΣ ΓΥΡΟΣ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ «ΠΡΑΚΤΙΚΗ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ
ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ»

ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στο πλαίσιο του όγδοου γύρου αμοιβαίων αξιολογήσεων σχετικά με την «Πρακτική εφαρμογή και λειτουργία των ευρωπαϊκών πολιτικών για την πρόληψη και την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος»

Η έκθεση αξιολόγησης για την Ελλάδα, ως έχει στο έγγρ. 14588/1/18, εκδόθηκε από την Ομάδα «Επιβολή του νόμου / Δικαστική συνεργασία επί ποινικών θεμάτων» στις **13 Δεκεμβρίου 2018**.

Με την παρούσα υποβάλλουμε, σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στο έγγρ. 15538/4/15, την έκθεσή μας σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που διατυπώθηκαν προς την Ελλάδα στην ανωτέρω έκθεση αξιολόγησης.

Σύσταση αριθ. 1. Εργασίες για τη θέσπιση εθνικής στρατηγικής που θα καθορίζει τους στόχους στον τομέα της καταπολέμησης του περιβαλλοντικού εγκλήματος και τους ρόλους των σχετικών φορέων που συμμετέχουν σε αυτή την προσπάθεια (βλ. σημεία 3.1 και 3.6 της έκθεσης).

Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με στόχο την ανάπτυξη εθνικής στρατηγικής για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος, συμμετέχει ως συντονιστής-δικαιούχος στο έργο με τίτλο «Πρόληψη περιβαλλοντικού εγκλήματος αποβλήτων με «έξυπνες» επιθεωρήσεις» (LIFE PROWhIBIT). Στο έργο συμμετέχουν επίσης δύο άλλοι εταίροι, το Πράσινο Ταμείο και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο IMPEL. Το LIFE PROWhIBIT αποσκοπεί στην πρόληψη, τον εντοπισμό και την αποτροπή του περιβαλλοντικού εγκλήματος στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων. Η συμμετοχή τόσο θεσμικών φορέων όσο και φορέων της κοινωνίας των πολιτών και επιχειρηματικών ενώσεων είναι ζωτικής σημασίας για την υλοποίηση του έργου.

Ακρογωνιαίος λίθος του προαναφερθέντος έργου είναι η σύσταση επιτροπής για την εποπτεία και τον συντονισμό της εφαρμογής της εθνικής στρατηγικής. Η εθνική στρατηγική αποσκοπεί στον καθορισμό των στόχων στον τομέα της καταπολέμησης του περιβαλλοντικού εγκλήματος σχετικά με τα απόβλητα και στον καθορισμό των ρόλων των σχετικών φορέων, τόσο των θεσμικών όσο και της κοινωνίας των πολιτών και των επιχειρηματικών ενώσεων, που συμμετέχουν στην προσπάθεια αυτή. Για το σκοπό αυτό, καταρτίστηκε σχέδιο εθνικής στρατηγικής, το οποίο θα υποβληθεί προς διαβούλευση στην προσωρινή επιτροπή του έργου.

Στο πλαίσιο αυτό, έχουν υπογραφεί σχετικά μνημόνια συνεννόησης με τους ακόλουθους ενδιαφερόμενους φορείς:

- Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων
- Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης (EOAN)
- Ελληνική Αστυνομία
- Ελληνικά τελωνεία
- Γενική Διεύθυνση Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος

— Ακτοφυλακή

— Αποκεντρωμένη διοίκηση και περιφέρειες

— Εθνική Αρχή Διαφάνειας

— Δικαστικές και εισαγγελικές αρχές

— Συνήγορος του Πολίτη

— ΜΚΟ: Ελληνική Εταιρεία Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, Ένωση Βιομηχανιών και Επιχειρήσεων Ανακύκλωσης και Ενεργειακής Αξιοποίησης Αποβλήτων.

Λαμβάνοντας υπόψη το στόχο της εθνικής στρατηγικής και έχοντας κατά νου τα υφιστάμενα κενά και προβλήματα καθώς και τις ανάγκες της χώρας σε αυτόν τον τομέα, σχηματίζονται οι ακόλουθοι 4 πυλώνες της εθνικής στρατηγικής:

— Διακυβέρνηση για την πρόληψη και την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος

- Κεντρικός συντονισμός των δράσεων, καθορισμός των ρόλων των σχετικών φορέων και αξιολόγηση νέων κινδύνων ή μεταβολών σε υφιστάμενους κινδύνους.
- Ενίσχυση της συνεργασίας των ενδιαφερόμενων φορέων και ενίσχυση των δεξιοτήτων τους
- Ευαισθητοποίηση και συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων

— Εφαρμογή εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και της υπεύθυνης επιχειρηματικότητας σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

— Πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ του κράτους, της κοινωνίας των πολιτών και της αγοράς για την οικοδόμηση ισχυρών σχέσεων για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

— Θέσπιση βέλτιστων πρακτικών και συμμόρφωση με διεθνή πρότυπα

Ταυτόχρονα, οι επιμέρους δράσεις κάθε άξονα, μέσω των οποίων θα εφαρμοστεί η εθνική στρατηγική, καθορίζονται στο προσχέδιο δράσης, το οποίο έχει επίσης εκπονηθεί και θα συζητηθεί στην επόμενη συνεδρίαση της προσωρινής επιτροπής του έργου. Μετά την πιλοτική εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής και του σχεδίου δράσης κατά τη διάρκεια του έργου, απώτερος στόχος είναι η επίσημη θέσπιση της εθνικής στρατηγικής μέσω κοινής υπουργικής απόφασης.

Ελληνική Αστυνομία

Το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας κατάρτισε, με βάση το αντίστοιχο πρόγραμμα για την περίοδο 2015-2019, πρόγραμμα αντιτρομοκρατικής πολιτικής για την περίοδο 2020-2024, το οποίο καθορίζει τις στρατηγικές προτεραιότητες της Ελληνικής Αστυνομίας. Οι προτεραιότητες αυτές σχετίζονται με τη δημόσια ασφάλεια, την κρατική ασφάλεια, τη μετανάστευση και την προστασία των ανθρώπων, την οδική ασφάλεια και τη διαχείριση κρίσεων. Επιπλέον, ευθυγραμμίζονται με τις αντίστοιχες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, όσον αφορά τα θέματα δημόσιας ασφάλειας, η προστασία του περιβάλλοντος έχει καταστεί προτεραιότητα για τις υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης αποβλήτων. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν καθοριστεί συγκεκριμένες δράσεις, συμπεριλαμβανομένης της εντατικοποίησης των κάθε είδους ελέγχων (έλεγχοι επιχειρήσεων, οδών κ.λπ.), της αυξημένης συνεργασίας με εθνικούς και διεθνείς φορείς (π.χ. συνεργασία με εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς: επιθεωρητές περιβάλλοντος, αρχές επιβολής του νόμου, χρήση διαύλων επικοινωνίας με τα κράτη μέλη της ΕΕ και τρίτες χώρες), της χρήσης ειδικών τεχνικών έρευνας για την εξάρθρωση εγκληματικών οργανώσεων και της κατάρτισης και ευαισθητοποίησης του αστυνομικού προσωπικού.

Σύσταση αριθ. 2. Ορισμός, σε εθνικό επίπεδο, ενιαίου φορέα αρμόδιου για τον συντονισμό των προσπαθειών όλων των αρχών που συμμετέχουν στην καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος, ώστε να επιτευχθεί πιο αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ τους (βλέπε σημεία 3.1, 3.6, 4.4.1 και 4.6 της έκθεσης)

Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Το LIFE PROWhIBIT θα συστήσει, σε εθνικό επίπεδο, συντονιστικό φορέα, αρμόδιο για τον καθορισμό των ρόλων όλων των εμπλεκόμενων φορέων καθώς και για τον συντονισμό των δράσεών τους. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται αποτελεσματικότερη συνεργασία και, κατ' αποτέλεσμα, η εξάλειψη πιθανών διοικητικών δυσλειτουργιών.

Ο προαναφερόμενος φορέας φέρει την ευθύνη για την έγκαιρη και επίσημη ενημέρωση όλων των αρμόδιων —με βάση το θεσμικό πλαίσιο συνεργασίας— αρχών επιβολής του νόμου, σε κάθε νέα περίπτωση περιβαλλοντικού εγκλήματος. Διαθέτει, επίσης, την εξουσία να καλεί σε κοινές επιθεωρήσεις, όταν κρίνεται σκόπιμο, καθώς και να καθορίζει τον ρόλο και τις αρμοδιότητες όλων των συμμετεχόντων φορέων επιθεώρησης, ακόμη και με την υποβολή προτάσεων για τροποποιήσεις της ισχύουσας σχετικής νομοθεσίας.

Επιπλέον, οι υπάλληλοι που συμμετέχουν στην καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος σχετικά με τα απόβλητα έχουν πρόσβαση σε συστήματα πληροφοριών και βάσεις δεδομένων. Έχοντας τέτοιου είδους πρόσβαση, ο συντονιστικός φορέας θα είναι σε θέση να παρέχει αμέσως όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σε κάθε υπάλληλο που διενεργεί επιθεώρηση. Αυτό θα διευκολύνει τον εντοπισμό τυχόν δεσμών μεταξύ υποθέσεων περιβαλλοντικού εγκλήματος και οργανωμένου εγκλήματος και θα ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων.

Σύσταση αριθ. 3. Ενίσχυση της συλλογής ευρύτατων στατιστικών στοιχείων ώστε να λαμβάνεται ολοκληρωμένη και συνολική εικόνα του φαινομένου του περιβαλλοντικού εγκλήματος και να παρακολουθείται η εξέλιξη των υποθέσεων, ποινικών ή διοικητικών, σε όλα τα στάδια της διαδικασίας (βλέπε σημεία 3.3.2 και 3.6 της έκθεσης)

Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Α. Με το άρθρο 14 του ν. 4442/2016 θεσπίστηκε το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣΑΔΕ). Το ΟΠΣΑΔΕ θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τους ελέγχους στους οποίους έχει υποβληθεί ένας φορέας δραστηριότητας, καθώς και το επίπεδο κινδύνου για το δημόσιο συμφέρον.

Ένα από τα υποσυστήματα του ΟΠΣΑΔΕ θα είναι το Υποσύστημα Διαχείρισης Ελέγχων, το οποίο θα επιτρέπει την αυτοματοποίηση του σχεδιασμού των ελέγχων, βάσει ανάλυσης κινδύνου δημοσίου συμφέροντος και της καταγραφής των αποτελεσμάτων κάθε ελέγχου που διεξάγεται με τη χρήση πρότυπων φύλλων ελέγχου. Το ΟΠΣΑΔΕ θα είναι προσβάσιμο και θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλες τις εμπλεκόμενες αρχές. Θα παρέχει πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο των ελέγχων που πραγματοποιούνται από κάθε ελεγκτική αρχή και θα δίνει τη δυνατότητα διασύνδεσης με τους εμπλεκόμενους φορείς προκειμένου να υποβάλουν ερωτήματα σχετικά με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας. Θα γνωστοποιούνται επίσης πληροφορίες που προκύπτουν από τους ελέγχους, καθώς και τυχόν διαπιστώσεις και ευρήματα που αφορούν στην αρμοδιότητα άλλων φορέων.

Επίσης, θα προβλέπει την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ του ΟΠΣΑΔΕ και του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.), καθώς και των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων και της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Οικονομικών. Επιπλέον, βάσει του πλαισίου παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, προβλέπεται η διαλειτουργικότητα και η ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων με τις υφιστάμενες βάσεις δεδομένων, καθώς και με κάθε άλλο υφιστάμενο πληροφοριακό σύστημα.

Β. Επιπλέον, στο πλαίσιο του LIFE PROWhiBIT, ο ρόλος του συντονιστή σε κεντρικό επίπεδο, όπως ορίζεται στον πυλώνα 1 της εθνικής στρατηγικής, θα περιλαμβάνει τη συλλογή ευρέων και έγκυρων στατιστικών στοιχείων με στόχο τη διαμόρφωση ολοκληρωμένης και συνολικής εικόνας του φαινομένου του περιβαλλοντικού εγκλήματος και τη δυνατότητα παρακολούθησης της εξέλιξης των υποθέσεων, ποινικών ή διοικητικών, σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Αυτό θα συμβάλει στην κατανόηση των εθνικών τάσεων στον τομέα του περιβαλλοντικού εγκλήματος, των πρακτικών που χρησιμοποιούνται, του συσχετισμού του με άλλες μορφές εγκληματικότητας και, τελικά, στην αποτελεσματικότερη αντιμετώπισή του. Ταυτόχρονα, μέσω του πυλώνα 1 της εθνικής στρατηγικής (Ενίσχυση της συνεργασίας των ενδιαφερόμενων φορέων), θα υπάρξει συντονισμένη ενημέρωση και παρακολούθηση της προόδου ως προς τα πορίσματα των ελέγχων. Με τον τρόπο αυτό, θα αποδειχθεί ότι είναι δυνατή η εξαγωγή έγκυρων στατιστικών στοιχείων όσον αφορά το περιβαλλοντικό έγκλημα σχετικά με τα απόβλητα στη χώρα. Επίσης, σε περίπτωση καταγγελίας από πολίτη, θα παρέχονται πλήρεις πληροφορίες σχετικά με την πορεία της εν λόγω καταγγελίας και την ορθή ενημέρωση του καταγγέλλοντος από τον φορέα ελέγχου που θα αναλάβει τον έλεγχο της καταγγελίας.

Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ)

Α. Η καταγραφή των καταγγελιών, των ερευνών, των επιθεωρήσεων/ελέγχων και των προστίμων πραγματοποιείται από τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ), χωρίς να κοινοποιείται σε κανέναν άλλο φορέα.

Β. Ο ΕΟΑΝ, δυνάμει της αρμοδιότητάς του, μεριμνά για την οργάνωση και τήρηση του Εθνικού Μητρώου Παραγωγών (ΕΜΠΑ) στο οποίο καταχωρίζονται υποχρεωτικά όλοι οι παραγωγοί συσκευασιών και άλλων παρόμοιων προϊόντων. Η εγγραφή των παραγωγών στο μητρώο αποτελεί προϋπόθεση για τη νόμιμη άσκηση της δραστηριότητάς τους και για τη συμμετοχή τους σε δημόσιους διαγωνισμούς.

Ειδικότερα, το μητρώο αποτελεί επιχειρησιακό εργαλείο για τη συστηματική παρακολούθηση της τήρησης από τους παραγωγούς συσκευασιών και άλλων προϊόντων των απαιτήσεων της νομοθεσίας σχετικά με την εναλλακτική διαχείριση των εν λόγω προϊόντων. Πιο συγκεκριμένα, το ΕΜΠΑ αποσκοπεί:

α) στη συλλογή πληροφοριών και την αξιολόγησή τους, σχετικά με τις ποσότητες και το είδος των συσκευασιών και άλλων προϊόντων που διατίθενται στην ελληνική αγορά,

β) στη σύνδεση για ανταλλαγή πληροφοριών με τα εθνικά μητρώα παραγωγών άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

γ) στη δημοσιοποίηση πληροφοριών, ιδιαίτερα προς τους χρήστες/καταναλωτές, καθώς και προς κάθε ενδιαφερόμενο ιδιωτικό ή δημόσιο φορέα.

Στο πλαίσιο του ΕΜΠΑ, ο ΕΟΑΝ έχει την ευθύνη να διασφαλίζει τη δημοσιοποίηση των αρχείων των εγγεγραμμένων παραγωγών προς κάθε ενδιαφερόμενο του ιδιωτικού ή του δημόσιου τομέα. Το ΕΜΠΑ είναι επίσης εξουσιοδοτημένο να κοινοποιεί αναφορές για τους μη συμμορφούμενους προς την υποχρέωση εγγραφής παραγωγούς, καθώς και για τις συμβάσεις που καταγγέλλονται από τα συστήματα συλλογικής εναλλακτικής διαχείρισης.

Σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 4819/2021 (ΦΕΚ 129/Α/23.07.2021) — Διασύνδεση με το ΓΕΜΗ και άλλα μητρώα (άρθρο 8α της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ, όπως προστέθηκε με την παρ. 9 της Οδηγίας 2018/851 της ΕΕ), προβλέπονται δύο σημαντικά σημεία συνεργασίας μεταξύ των φορέων:

— Εθνικό Μητρώο Παραγωγών (ΕΜΠΑ) του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ) και Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ) της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 91 του ν. 4635/2019 (ΦΕΚ 167/Α/30-10-2019) και του άρθρου 11 της υπ' αριθμ. 181504/2016 (ΦΕΚ 2454/Β/9-8-2016) απόφασης του υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, όπως τροποποιήθηκε, το ΓΕΜΗ και το ΕΜΠΑ διαλειτουργούν για την ανταλλαγή και διασταύρωση δεδομένων μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και του εμπορικού απορρήτου, το άρθρο 47 του ν. 4623/2019 (ΦΕΚ 134/Α/9-8-2019) και το άρθρο 84 του ν. 4727/2020 (ΦΕΚ 184/Α/23-9-2020).

— Εθνικό Μητρώο Παραγωγών (ΕΜΠΑ) του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ) και Μητρώο Οχημάτων του Υπουργείου Μεταφορών

Σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 2 του ν. 4819/2021, προϋπόθεση για την εγγραφή και καταχώριση των στοιχείων στο «Μητρώο Μεταχειρισμένων Οχημάτων» της παρ. 3 του άρθρου 51 του ν. 4784/2021 (ΦΕΚ 40/Α/16-3-2021) είναι η ύπαρξη αριθμού Μητρώου ΕΜΠΑ.

Επιπλέον, στο άρθρο 15 παρ. 3 του ν. 4819/21 ορίζεται ότι η διαλειτουργικότητα του ΓΕΜΗ με το ΕΜΠΑ καθορίζεται με βάση υπουργική απόφαση που πρόκειται να εκδοθεί.

Γ. Ο ΕΟΑΝ συμμετέχει στο έργο LIFE PROWhIBIT «Πρόληψη περιβαλλοντικού εγκλήματος αποβλήτων με «έξυπνες» επιθεωρήσεις» με συντονιστή το Υπουργείο Περιβάλλοντος και τη συμμετοχή δύο άλλων εταίρων, του Πράσινου Ταμείου και του δικτύου IMPEL. Οι στόχοι του έργου είναι οι ακόλουθοι:

— Ανάπτυξη και εφαρμογή εθνικής στρατηγικής για την πρόληψη και την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος σχετικά με τα απόβλητα.

— Ενίσχυση της ικανότητας των αρμόδιων φορέων και εναρμόνιση της μεταξύ τους συνεργασίας.

— Ενίσχυση της ικανότητας των θεσμικών οργάνων, εντατικοποίηση της συνεργασίας μεταξύ των οργανισμών καθώς και των επιθεωρήσεων και της εφαρμογής κατασταλτικών μέτρων.

— Ανάπτυξη καινοτόμων συστημάτων πληροφοριών και βάσεων δεδομένων από υφιστάμενες και νέες επιθεωρήσεις όσον αφορά το περιβαλλοντικό έγκλημα σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων, με σκοπό την ανάπτυξη «έξυπνων» μεθόδων επιθεώρησης και επιβολής της ισχύουσας νομοθεσίας.

— Βελτίωση της επικοινωνίας και της μεταφοράς γνώσεων μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων σχετικά με το περιβαλλοντικό έγκλημα.

— Προώθηση της περιβαλλοντικής διακυβέρνησης με τη διεύρυνση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων φορέων.

— Θέσπιση κατευθυντήριων γραμμών για την πρόληψη και την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων σε επίπεδο ΕΕ.

Ο ΕΟΑΝ συμμετέχει στις ακόλουθες δράσεις:

Α) Συμμετοχή στη διευθύνουσα επιτροπή του έργου, η οποία είναι επίσης η προσωρινή επιτροπή συντονισμού για το περιβαλλοντικό έγκλημα σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων. Η επιτροπή αυτή θα συμμετάσχει στην ανάπτυξη εθνικής στρατηγικής και σχεδίου δράσης για την αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού εγκλήματος σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων. Τα μέλη της επιτροπής θα συνεδριάζουν τουλάχιστον κάθε 8 μήνες και ο ρόλος της επιτροπής και οι κανόνες που διέπουν τη λειτουργία της καθορίζονται στην επιχειρησιακή έκθεση της προσωρινής επιτροπής συντονισμού.

Β) Έκδοση της επιχειρησιακής έκθεσης της προσωρινής επιτροπής συντονισμού κατά τη δεύτερη συνεδρίαση της διευθύνουσας επιτροπής του έργου.

Γ) Παρακολούθηση εκπαιδευτικών σεμιναρίων και συνεδρίων, τα οποία αποτελούν βασικές δραστηριότητες του έργου.

Δ) Συμμετοχή σε επιθεωρήσεις για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος στη διαχείριση των αποβλήτων.

Τα αποτελέσματα του προγράμματος αναμένεται να βελτιώσουν από πολλές απόψεις την αξιολόγηση της χώρας μας όσον αφορά την πρακτική εφαρμογή και λειτουργία των ευρωπαϊκών πολιτικών για την πρόληψη και την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

Ο ΕΟΑΝ είναι ιδρυτικό μέλος και συμμετέχει στο ευρωπαϊκό δίκτυο φορέων για τη συμμόρφωση με την οδηγία για τα ΑΗΗΕ, το οποίο είναι ένα δίκτυο που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της πλατφόρμας IMPEL και στο οποίο συμμετέχουν οι αρχές που είναι αρμόδιες για την επιβολή κυρώσεων στους παραγωγούς ΑΗΗΕ. Επιπλέον, το 2019 ο ΕΟΑΝ συμμετείχε στην EMPACT (Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών) στην επιχειρησιακή δράση 2.3 «Παράνομη διακίνηση και παράνομη διαχείριση αποβλήτων από μπαταρίες/συσσωρευτές στο τέλος του κύκλου ζωής τους».

Ελληνική Ακτοφυλακή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλεί τις αρμόδιες διοικητικές αρχές των κρατών μελών να υποβάλλουν, σε εθελοντική βάση, κάθε Μάρτιο σε ετήσια βάση, αρχής γενομένης από το έτος 2020, στοιχεία σχετικά με τα υφιστάμενα περιστατικά ρύπανσης και την περαιτέρω διοικητική/ποινική αντιμετώπισή τους από τα κράτη μέλη. Τα στοιχεία αυτά, τα οποία καταγράφονται σε εναρμονισμένο μορφότυπο υποβολής εκθέσεων για όλα τα κράτη μέλη, ζητούνται στο πλαίσιο της οδηγίας 2005/35/EK «σχετικά με τη ρύπανση από τα πλοία και τη θέσπιση κυρώσεων, περιλαμβανομένων των ποινικών κυρώσεων, για αδικήματα ρύπανσης», η οποία μεταφέρθηκε στην ελληνική εθνική έννομη τάξη με τον ν. 4037/2012 (ΦΕΚ 10/Α/30-1-2012).

Σύσταση αριθ. 4. Ενίσχυση της ικανότητας της εισαγγελίας για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος με τον ορισμό εξειδικευμένων εισαγγελέων σε περιφερειακό επίπεδο, και ανάθεση σε ανώτατο εισαγγελέα σε κεντρικό επίπεδο του συντονισμού του δυναμικού ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διαπεριφερειακές διαφορές και να διαχέεται η γνώση σχετικά με διαδικαστικά θέματα σε περιβαλλοντικές υποθέσεις (βλέπε σημεία 4.1 και 4.6 της έκθεσης)

Άνευ αντικειμένου

Σύσταση αριθ. 5. Ενδεχόμενη αύξηση του αριθμού των περιβαλλοντικών επιθεωρητών στην Ειδική Γραμματεία Επιθεώρησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της ενίσχυσης της δομής των αρμόδιων σωμάτων επιθεώρησης σε περιφερειακό επίπεδο εξασφαλίζοντας ότι το προσωπικό διαθέτει τις δεξιότητες που απαιτούνται για τη διενέργεια επιθεωρήσεων με πιο αποτελεσματικό τρόπο (βλέπε σημεία 4.2.1 και 4.6 της έκθεσης)

Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Ο συνολικός αριθμός των επιθεωρητών περιβάλλοντος στη Γενική Διεύθυνση Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος (όπως ονομάζεται πλέον) και ειδικότερα στα Τμήματα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος έχει αυξηθεί από 17 το 2019 σε 25 το 2022.

Τα τελευταία χρόνια, μέσω του νόμου για την «κινητικότητα» [...], δόθηκε η ευκαιρία να μεταφερθούν νέοι επιθεωρητές στην Υπηρεσία με πολλαπλά οφέλη, όπως αναμενόταν, καθώς η διαδικασία κινητικότητας με το στάδιο της συνέντευξης επιτρέπει την επιλογή του πλέον κατάλληλου προσωπικού με την απαιτούμενη πείρα σε περιβαλλοντικά θέματα. Όπως αναφέρεται στο σημείο 4.6 της έκθεσης αξιολόγησης: «Οι επιθεωρητές που εργάζονται στην ΕΓΕΠΕ διαθέτουν εξαιρετικά υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης, την αναγκαία εξειδίκευση σε διαφορετικούς τομείς (δάση, απόβλητα, βιοποικιλότητα) και πολύ υψηλό βαθμό αφοσίωσης στο έργο τους.».

Σημειώνεται ότι στην έκθεση αξιολόγησης αναφέρεται η Ειδική Γραμματεία Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΕΓΕΠΕ), η οποία δεν υπήρχε στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, αντί για την ορθή «Ειδική Γραμματεία Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας». Προφανώς πρόκειται για λάθος εκ παραδρομής στην έκθεση.

Ταυτόχρονα, αναμένεται επίσης το ΠΔ για τους ιδιώτες περιβαλλοντικούς ελεγκτές, το οποίο, μόλις εκδοθεί, αναμένεται να αυξήσει σημαντικά τον αριθμό των περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων.

Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης (EOAN)

Τον Οκτώβριο του 2018, η Διεύθυνση Επιθεωρήσεων και Ελέγχων του EOAN ήταν στελεχωμένη με δύο άτομα. Μέχρι σήμερα ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης καθώς και το προσωπικό έχουν αλλάξει 4 φορές. Η νομοθεσία που διέπει τις επιθεωρήσεις που διενεργούνται στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας του EOAN περιλαμβάνεται στους νόμους 4819/2021 και 4736/2020 σχετικά με τον περιορισμό, την εξάλειψη και την επισήμανση των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης. Στους ίδιους νόμους προβλέπονται χωριστά οι ποινικές και διοικητικές κυρώσεις των παραβατών.

Εκδόθηκε Εγχειρίδιο Επιθεώρησης, κατόπιν έγκρισης από το διοικητικό συμβούλιο του EOAN (υπ' αριθ. 163.3/14.2.2020 απόφαση του διοικητικού συμβουλίου), του οποίου η υπ' αριθ. 2/2020 τελευταία έκδοση έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Οργανισμού. Επίσης, κατόπιν έγκρισης από το διοικητικό συμβούλιο του EOAN και με την υπ' αριθ. 115.4/26.4.2018 απόφαση αυτού, θεσπίστηκε Μεθοδολογία για τον Καθορισμό των Διοικητικών Προστίμων, η οποία μετά την ψήφιση του ν. 4819/2021 έπαυε να ισχύει. Συναφώς, ο ν. 4819/2021 προβλέπει την έκδοση προεδρικού διατάγματος κατόπιν γνώμης του EOAN, σύμφωνα με το άρθρο 69 παράγραφος 16.

Ο ΕΟΑΝ επεξεργάζεται τη γνώμη για τη θέσπιση της νέας μεθοδολογίας. Επιπλέον, η υπ' αριθ. 51775/1521 υπουργική απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο «Προσδιορισμός Διοικητικών Κυρώσεων σε παραβάτες ΟΤΑ Α' βαθμού» (ΦΕΚ 2218/Β/8.6.2019) πρέπει να τροποποιηθεί σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 91 του ν. 4819/2021.

Ο ΕΟΑΝ καταρτίζει ετήσιο πρόγραμμα τακτικών επιθεωρήσεων κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Επιθεωρήσεων και Ελέγχων, το οποίο κατόπιν έγκρισης του διοικητικού συμβουλίου του Οργανισμού, αναρτάται στην ιστοσελίδα του Οργανισμού. Τα τελευταία δύο χρόνια, λόγω του κορωνοϊού και της έλλειψης προσωπικού, δεν κατέστη δυνατή η τήρηση του προγράμματος επιθεωρήσεων.

Για την περίοδο 2018-2021 διενεργήθηκαν 5 έλεγχοι σε φορείς εναλλακτικής διαχείρισης του ΕΜΠΑ και 13 σε σημεία πώλησης πλαστικής σακούλας μεταφοράς, ενώ έχουν σταλεί πάνω από 40 επιστολές συμμόρφωσης και έχουν επιβληθεί διοικητικές κυρώσεις (σε 2 ΕΜΠΑ, 4 παραγωγούς αποβλήτων, 8 σουπερμάρκετ, 113 παραγωγούς για καθυστερημένη εγγραφή στο ΕΜΠΑ που δεν είχε αναρτηθεί στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ). Επίσης, έρευνες σχετικά με καταγγελίες πραγματοποιούνται καθημερινά σε όλες τις ροές αποβλήτων. Εκκρεμούν επίσης εντολές ελέγχου οι οποίες, στην τελική τους φάση, απαιτούν τον υπολογισμό των διοικητικών κυρώσεων λόγω της αλλαγής του νομοθετικού πλαισίου.

Σύσταση αριθ. 6. Βελτίωση της ικανότητας της αστυνομίας για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος, ιδίως με την παροχή εκπαιδευμένου και εξειδικευμένου προσωπικού σε περιφερειακό επίπεδο (βλ. σημεία 4.2.1 και 4.6 της έκθεσης)

Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Η Επιθεώρηση Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας βρίσκεται σε συνεχή στενή συνεργασία με τα τοπικά αστυνομικά τμήματα, καθώς και με το Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αθηνών και Θεσσαλονίκης, και παρέχει άμεση συνδρομή με κοινές νεκροψίες, όποτε του ζητείται.

Πράγματι, στο πλαίσιο μνημονίου συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Αστυνομίας και της Γενικής Διεύθυνσης Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων (μέσω του προγράμματος LIFE PROWhIBIT με τίτλο «Πρόληψη περιβαλλοντικού εγκλήματος με έξυπνες επιθεωρήσεις») για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος, προτάθηκε ο σχεδιασμός και η υλοποίηση σεμιναρίων από τους επιθεωρητές περιβάλλοντος για αστυνομικούς, με σκοπό την κατάρτισή τους στην περιβαλλοντική νομοθεσία και ιδίως στον εντοπισμό εγκληματικών πράξεων που προκαλούν ρύπανση/υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Ταυτόχρονα, στο πλαίσιο του προαναφερθέντος μνημονίου, σχεδιάζεται η διενέργεια κοινών στοχοθετημένων περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων από τους επιθεωρητές περιβάλλοντος και την αστυνομία σε δραστηριότητες που σχετίζονται με τη διαχείριση αποβλήτων. Έχει ήδη πραγματοποιηθεί κοινή περιβαλλοντική επιθεώρηση από το Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος Νοτίου Ελλάδος και το Τμήμα Περιβαλλοντικής Αστυνομίας του Γενικού Αστυνομικού Τμήματος Αθηνών.

Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών (ΣΥΓΑΠΕΖ)

Ως εταίρος του έργου LIFE NATURA THEMIS, το Υπουργείο Περιβάλλοντος (ΣΥΓΑΠΕΖ) διοργάνωσε δύο εκπαιδευτικά σεμινάρια στις 9 και 10 Απριλίου 2019. Το πρώτο είχε ως αποδέκτες δικαστές και εισαγγελείς στο Ηράκλειο Κρήτης. Το δεύτερο απευθυνόταν σε δημόσιους υπαλλήλους (επιθεωρητές, τελωνειακούς και λιμενικούς υπαλλήλους, δασικούς υπαλλήλους) και πραγματοποιήθηκε επίσης στο Ηράκλειο Κρήτης.

Επίσης στο πλαίσιο του ανωτέρου έργου (LIFE NATURA THEMIS), στις 3 και 4 Δεκεμβρίου 2019 πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα δύο επιπλέον εκπαιδευτικά σεμινάρια. Το πρώτο απευθυνόταν σε δικηγόρους και δημόσιους υπαλλήλους και το δεύτερο απευθυνόταν σε δικαστές και εισαγγελείς.

Σκοπός των εν λόγω σεμιναρίων ήταν να δοθεί στους συμμετέχοντες η δυνατότητα να εκπαιδευτούν/καταρτιστούν μέσω εξειδικευμένων παρουσιάσεων από διακεκριμένους επιστήμονες και πραγματογνώμονες στα παρακάτω ζητήματα:

— βελτίωση των ικανοτήτων που αφορούν την αναγνώριση των εγκλημάτων κατά των άγριων ειδών ως διακριτή δίωξη,

— ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του ευρωπαϊκού και εθνικού δικαίου και της οδηγίας 2004/35/EK σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη στο πλαίσιο της διατήρησης της βιοποικιλότητας,

— ενίσχυση της κατάρτισης/των δεξιοτήτων για την επιτυχή δίωξη των παραβατών κατά της βιοποικιλότητας,

— ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών.

Συμμετέχοντες στα σεμινάρια:

1. Δικαστές – Εισαγγελείς (Ηράκλειο) 10/4/2019: 42 συμμετέχοντες.
2. Δημόσιοι υπάλληλοι (Ηράκλειο) 11/4/2019: 75 συμμετέχοντες.
3. Δικηγόροι / δημόσιοι υπάλληλοι (Αθήνα) 3/12/2019: 60 συμμετέχοντες.
4. Δικαστές – Εισαγγελείς (Αθήνα) 4/12/2019: 42 συμμετέχοντες.

Ελληνική Αστυνομία

Το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας έχει δρομολογήσει διαδικασία εφαρμογής ηλεκτρονικής μάθησης, σε συνεργασία με την Σχολή Μετεκπαίδευσης & Επιμόρφωσης Ελληνικής Αστυνομίας και τα Τμήματα των Διευθύνσεων Ασφάλειας Αττικής και Θεσσαλονίκης για την Προστασία Περιουσιακών Δικαιωμάτων, Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Προστασίας Περιβάλλοντος, με σκοπό τη δημιουργία επαρκούς δικτύου προσωπικού και την παροχή περαιτέρω πληροφοριών σε θέματα παράνομης διανομής, αποθήκευσης και διασποράς αποβλήτων, καθώς και περιβαλλοντικής ρύπανσης. Η εκπαίδευση αυτή, όπως έχει προγραμματιστεί μέχρι σήμερα, θα περιλαμβάνει περίπου τριακόσια πενήντα (350) άτομα από υπηρεσίες ασφαλείας σε ολόκληρη τη χώρα, με προγραμματισμένη ημερομηνία έναρξης τις αρχές Μαρτίου του τρέχοντος έτους. Επιπλέον, τα αρμόδια Τμήματα Προστασίας Περιβάλλοντος των Διευθύνσεων Ασφάλειας Αττικής και Θεσσαλονίκης ενισχύθηκαν κατά το τελευταίο έτος με σημαντικό εξοπλισμό, με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους.

Σύσταση αριθ. 7. Μεγαλύτερη έμφαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση των δικαστών στον τομέα του περιβαλλοντικού εγκλήματος· (βλέπε σημεία 4.5 και 4.6 της έκθεσης)

Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών (ΣΥΓΑΠΕΖ)

Ως εταίρος του έργου LIFE NATURA THEMIS, το Υπουργείο Περιβάλλοντος διοργάνωσε δύο εκπαιδευτικά σεμινάρια στις 9 και 10 Απριλίου 2019. Το πρώτο είχε ως αποδέκτες δικαστές και εισαγγελείς στο Ηράκλειο Κρήτης. Το δεύτερο απευθυνόταν σε δημόσιους υπαλλήλους (επιθεωρητές, τελωνειακούς και λιμενικούς υπαλλήλους, δασικούς υπαλλήλους) και πραγματοποιήθηκε επίσης στο Ηράκλειο Κρήτης.

Επίσης στο πλαίσιο του ανωτέρου έργου (LIFE NATURA THEMIS), στις 3 και 4 Δεκεμβρίου 2019 πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα δύο επιπλέον εκπαιδευτικά σεμινάρια. Το πρώτο σεμινάριο απευθυνόταν σε δικηγόρους και δημόσιους υπαλλήλους και το δεύτερο απευθυνόταν σε δικαστές και εισαγγελείς.

Σκοπός των εν λόγω σεμιναρίων ήταν να δοθεί στους συμμετέχοντες η δυνατότητα να εκπαιδευτούν/καταρτιστούν μέσω εξειδικευμένων παρουσιάσεων από διακεκριμένους επιστήμονες και πραγματογνώμονες στα παρακάτω ζητήματα:

— βελτίωση των ικανοτήτων που αφορούν την αναγνώριση του εγκλήματος κατά της άγριας ζωής ως διακριτή δίωξη,

— ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του ευρωπαϊκού και εθνικού δικαίου και της οδηγίας 2004/35/ΕΚ σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη στο πλαίσιο της διατήρησης της βιοποικιλότητας,

— ενίσχυση της κατάρτισης/των δεξιοτήτων για την επιτυχή δίωξη των παραβατών κατά της βιοποικιλότητας,

— ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών.

Συμμετέχοντες στα σεμινάρια:

1. Δικαστές – Εισαγγελείς (Ηράκλειο) 10/4/2019: 42 συμμετέχοντες
2. Δημόσιοι υπάλληλοι (Ηράκλειο) 11/4/2019: 75 συμμετέχοντες
3. Δικηγόροι/δημόσιοι υπάλληλοι (Αθήνα) 3/12/2019: 60 συμμετέχοντες
4. Δικαστές – Εισαγγελείς (Αθήνα) 4/12/2019: 42 συμμετέχοντες

Σύσταση αριθ. 8. Ενίσχυση των προγραμμάτων εκπαίδευσης όλων των επαγγελματιών που συμμετέχουν στην καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος (υπηρεσίες επιβολής του νόμου, επιθεωρητές, τελωνειακοί, λιμενικοί και εισαγγελείς)· (βλέπε σημεία 4.5 και 4.6 της έκθεσης)

Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

A. Μία από τις δράσεις του προγράμματος LIFE αποσκοπεί στην ενίσχυση των δεξιοτήτων των ενδιαφερόμενων μερών, ιδίως μέσω της συστηματικής διοργάνωσης και παράδοσης ειδικά σχεδιασμένων σεμιναρίων και εργαστηρίων. Το οικείο εκπαιδευτικό υλικό θα είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες κάθε φορέα, θα επικεντρώνεται σε αυτές και θα είναι διαθέσιμο μετά το σεμινάριο. Ειδικότερα, εξετάζεται το ενδεχόμενο να πραγματοποιηθούν σεμινάρια σε τρεις θεματικές ενότητες:

— Σεμινάριο Α: Περιβαλλοντικό έγκλημα: Νομοθετικό πλαίσιο και εθνική στρατηγική/Διδάγματα από περιπτώσιολογικές μελέτες.

— Σεμινάριο Β: Περιβαλλοντικά δίκτυα και μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) στην καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

— Σεμινάριο Γ: Ειδικές δεξιότητες/εργαλεία για την αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού εγκλήματος που σχετικά με τα απόβλητα

Επιπλέον, προβλέπεται εκπαίδευση των επιθεωρητών περιβάλλοντος στη χρήση δορυφορικής απεικόνισης, παροχή μη επανδρωμένων αεροσκαφών και ανάλογη εκπαίδευση του προσωπικού του σώματος επιθεωρητών ώστε να είναι σε θέση να τα χρησιμοποιούν για τη διενέργεια επιθεωρήσεων. Τέλος, θα παρασχεθούν νομικές συμβουλές για τη νομιμότητα της χρήσης δεδομένων που προέρχονται από μη επανδρωμένα αεροσκάφη και δορυφορικές εικόνες και για τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να νομιμοποιηθεί, τόσο για τη διενέργεια περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων όσο και για την επακόλουθη χρήση των δεδομένων αυτών ως αποδεικτικών στοιχείων για την τεκμηρίωση παραβιάσεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Β. Οι επιθεωρητές περιβάλλοντος συμμετέχουν σε εκπαιδευτικά σεμινάρια του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) και σχεδιάζονται και πραγματοποιούνται εξειδικευμένα σεμινάρια που ανταποκρίνονται αποκλειστικά στις ανάγκες όχι μόνο των επιθεωρητών περιβάλλοντος αλλά και ολόκληρου του προσωπικού των δημοσίων υπηρεσιών των περιφερειών και των αποκεντρωμένων διοικήσεων που είναι αρμόδιες για τη διενέργεια περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων, καθώς και των Δήμων ή άλλων οντοτήτων που συμμετέχουν με οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία περιβαλλοντικών υποδομών και συστημάτων. Στην πραγματικότητα θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι επιθεωρητές περιβάλλοντος συμμετέχουν τόσο στον σχεδιασμό και την κατάρτιση των σχετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων όσο και στο στάδιο της εκπαίδευσης ως ομιλητές. Επιπλέον, οι επιθεωρητές ενημερώνονται σχετικά με τα τρέχοντα ευρωπαϊκά έργα και καλούνται να συμμετέχουν σε συνεδριάσεις και να συμβάλλουν με τις δικές τους παρουσιάσεις, όπως πρόσφατα στο έργο LIFEPROWhIBIT υπό τον συντονισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που σκοπό έχει την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος σχετικά με τα απόβλητα.

Στο πλαίσιο της διάδοσης των διδαγμάτων που αντλήθηκαν μέσω της λειτουργίας του τμήματος επιθεώρησης περιβάλλοντος Βορείου Ελλάδος και της κατάρτισης του προσωπικού άλλων φορέων αρμόδιων για τη διενέργεια περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων, οι αποκεντρωμένες διοικήσεις Μακεδονίας-Θράκης και Θεσσαλίας διοργάνωσαν τρεις εκπαιδευτικές συναντήσεις σχετικά με τη διαδικασία περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων και την ετοιμασία του σχεδίου περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων. Στις αρχές του 2020 οι περιφέρειες και οι αποκεντρωμένες διοικήσεις διοργάνωσαν επίσης εργαστήριο (με τη συμμετοχή μεγάλου αριθμού φορέων επιθεώρησης), προκειμένου να δημιουργηθούν διάλογοι συνεργασίας – επικοινωνίας μεταξύ των φορέων σύμφωνα με το άρθρο 20 του νόμου 4014/2011, σχετικά με την ετοιμασία ενός ολοκληρωμένου και εφαρμόσιμου προγράμματος τακτικών περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων.

Στο πλαίσιο αυτό και με την ευκαιρία της τροποποίησης (με τον νόμο 4843/2021) του θεσμικού πλαισίου για τη διενέργεια περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων, έχει προγραμματιστεί σειρά ενημερωτικών συναντήσεων [...] μεταξύ των επιθεωρητών περιβάλλοντος και των υπηρεσιών περιβάλλοντος των αποκεντρωμένων διοικήσεων και των περιφερειών της χώρας, προκειμένου να βελτιωθεί η εξοικείωση με τη νέα νομοθεσία και να παρασχεθούν κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή της.

Η υπηρεσία μας συμερίζεται την άποψη και την προθυμία να επεκταθούν η ως άνω δράσεις στο προσωπικό πολυάριθμων υπηρεσιών και οργανισμών, όπως σε τελωνειακούς υπαλλήλους, λιμενικούς υπαλλήλους και σε όσους συμμετέχουν στην καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος

Τέλος, οι επιθεωρητές περιβάλλοντος παρακολουθούν κατά καιρούς διάφορα διαδικτυακά σεμινάρια, τα οποία διοργανώνονται από το δίκτυο της ΕΕ για την εφαρμογή και την επιβολή του δικαίου του περιβάλλοντος (IMPEL), το STRIKE; κ.λπ.

Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών (ΣΥΓΑΠΕΖ)

Ως εταίρος του έργου LIFE NATURA THEMIS, το Υπουργείο Περιβάλλοντος διοργάνωσε δύο εκπαιδευτικά σεμινάρια στις 9 και 10 Απριλίου 2019. Το πρώτο είχε ως αποδέκτες δικαστές και εισαγγελείς στο Ηράκλειο Κρήτης. Το δεύτερο απευθυνόταν σε δημόσιους υπαλλήλους (επιθεωρητές, τελωνειακούς και λιμενικούς υπαλλήλους, δασικούς υπαλλήλους) και πραγματοποιήθηκε επίσης στο Ηράκλειο Κρήτης.

Επίσης στο πλαίσιο του ανωτέρου έργου (LIFE NATURA THEMIS), στις 3 και 4 Δεκεμβρίου 2019 πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα δύο επιπλέον εκπαιδευτικά σεμινάρια. Το πρώτο σεμινάριο απευθυνόταν σε δικηγόρους και δημόσιους υπαλλήλους και το δεύτερο απευθυνόταν σε δικαστές και εισαγγελείς.

Σκοπός των εν λόγω σεμιναρίων ήταν να δοθεί στους συμμετέχοντες η δυνατότητα να εκπαιδευτούν/καταρτιστούν μέσω εξειδικευμένων παρουσιάσεων από διακεκριμένους επιστήμονες και πραγματογνώμονες στα παρακάτω ζητήματα:

— βελτίωση των ικανοτήτων που αφορούν την αναγνώριση των εγκλημάτων κατά των άγριων ειδών ως διακριτή δίωξη,

— ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του ευρωπαϊκού και εθνικού δικαίου και της οδηγίας 2004/35/ΕΚ σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη στο πλαίσιο της διατήρησης της βιοποικιλότητας,

— ενίσχυση της κατάρτισης/των δεξιοτήτων για την επιτυχή δίωξη των παραβατών κατά της βιοποικιλότητας,

— ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών.

Συμμετέχοντες στα σεμινάρια:

1. Δικαστές – Εισαγγελείς (Ηράκλειο) 10/4/2019: 42 συμμετέχοντες
2. Δημόσιοι υπάλληλοι (Ηράκλειο) 11/4/2019: 75 συμμετέχοντες
3. Δικηγόροι/δημόσιοι υπάλληλοι (Αθήνα) 3/12/2019: 60 συμμετέχοντες
4. Δικαστές – Εισαγγελείς (Αθήνα) 4/12/2019: 42 συμμετέχοντες

Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης (EOAN)

Εκτός από τη συμμετοχή του στα σεμινάρια του έργου LIFE PROWhIBIT που απευθύνονται στα μέλη προσωπικού που συμμετέχουν σε επιθεωρήσεις και ελέγχους, ο EOAN προτίθεται να εκπαιδεύσει περαιτέρω τα μέλη προσωπικού με εξειδικευμένα σεμινάρια.

Φορολογική και Τελωνειακή Ακαδημία της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

Τα σεμινάρια της φορολογικής και τελωνειακής ακαδημίας της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων περιέχουν γενική αναφορά στο περιβαλλοντικό έγκλημα, στο πλαίσιο της εφαρμογής του ενωσιακού και εθνικού τελωνειακού δικαίου περί απαγορεύσεων και περιορισμών που αφορούν τις εισαγωγές και εξαγωγές εμπορευμάτων. Σημειώνεται ότι το νομικό πεδίο και, κατά συνέπεια, το πεδίο ελέγχου των απαγορεύσεων και των περιορισμών είναι πολύ ευρύ και περιλαμβάνει προϊόντα παραποίησης/απομίμησης, όπλα, εκρηκτικά, κ.λπ.

Ελληνική Αστυνομία

Η Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης Ανθρωπίνων Πόρων υπό τον Αρχηγό της Ελληνικής Αστυνομίας είναι αρμόδια για την εκπαίδευση του προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας, η οποία παρέχεται από τις αντίστοιχες σχολές της Αστυνομικής Ακαδημίας, τόσο σε βασικό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

Σε βασικό επίπεδο, το θέμα «μεταφορά τοξικών και επικίνδυνων εμπορευμάτων» διδάσκεται στη Σχολή Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας σε πρωτοετείς δόκιμους αστυνομικούς στο πλαίσιο του μαθήματος «Αστυνομία Τροχαίας». Επιπλέον, από το τρέχον σχολικό έτος, ο εθελοντισμός περιλαμβάνεται ως ξεχωριστό μάθημα στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της εν λόγω σχολής. Ειδικότερα, θα ενισχυθεί η θεωρητική εκπαίδευση σε θέματα που αφορούν τον άνθρωπο, όπως η καλή μεταχείριση των ζώων και η προστασία του περιβάλλοντος, με περαιτέρω πρακτική συμμετοχή των μαθητευόμενων σε συναφείς δραστηριότητες, μόλις το επιτρέψουν τα υγειονομικά πρωτόκολλα σχετικά με την COVID-19.

Διαλέξεις για συναφή θέματα παραδίδονται στη Σχολή Εθνικής Ασφάλειας (προπτυχιακό επίπεδο). Ενδεικτικά, για το τρέχον έτος (25η σειρά εκπαιδευτικών σεμιναρίων) εγκρίθηκε και πραγματοποιήθηκε στις 01-02-2022 διάλεξη με θέμα «Κλιματική κρίση: διεθνής και ευρωπαϊκή συνεργασία» και διάλεξη με θέμα «Κλιματική ουδετερότητα στην Ελλάδα: προκλήσεις και ευκαιρίες», ενώ διάλεξη με θέμα «Διεθνές δίκαιο της ενέργειας» προβλέπεται να πραγματοποιηθεί εντός του επόμενου έτους.

Οι αξιωματικοί της Ελληνικής Αστυνομίας συμμετέχουν ενεργά σε σεμινάρια συναφούς περιεχομένου που παρέχονται από τον οργανισμό της ΕΕ για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (CEPOL), καθώς και σε παρεμφερή διαδικτυακά σεμινάρια. Ενδεικτικά:

- i. Στις 7-5-2019 εξήντα (60) μέλη της Ελληνικής Αστυνομίας παρακολούθησαν διαδικτυακό σεμινάριο (30/2019) με θέμα «Έγχωριες αστυνομικές έρευνες για το περιβαλλοντικό έγκλημα».
- ii. Από τις 19 έως τις 22/11/2019, τρία (3) μέλη της Ελληνικής Αστυνομίας συμμετείχαν σε σεμινάριο του CEPOL (10/2019) με θέμα «Περιβαλλοντικό έγκλημα».

Σύσταση αριθ. 9. Βελτίωση της ευαισθητοποίησης όλων των επαγγελματιών που συμμετέχουν στην καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος ώστε να αποδίδουν τη δέουσα σημασία σε αυτή τη μορφή παράνομης δραστηριότητας· (βλ. Σημεία 4.5 και 4.6 της έκθεσης)

Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου, έχουμε υπογράψει μνημόνια συνεννόησης με φορείς που συμμετέχουν στην καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος σχετικά με τα απόβλητα. Ταυτόχρονα, κατά τη διάρκεια του έργου θα διοργανωθούν μεμονωμένα εργαστήρια σε 13 περιφέρειες της χώρας με στόχο την ευαισθητοποίηση και τη συμβολή των ενδιαφερόμενων φορέων και πολιτών σε τοπικό επίπεδο. Τρία από αυτά έχουν ήδη πραγματοποιηθεί. Επιπλέον, τα σεμινάρια που πρόκειται να διοργανωθούν θα συμβάλουν επίσης στην ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών. Τέλος, μέσα από τον ιστότοπο του έργου και τις σελίδες του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, παρουσιάζουμε δράσεις και ειδήσεις στον τομέα του περιβαλλοντικού εγκλήματος, με επίκεντρο κυρίως το περιβαλλοντικό έγκλημα σχετικά με τα απόβλητα.

Ελληνική Αστυνομία

Υλοποίηση του έργου LIFE PROWhiBIT «Πρόληψη περιβαλλοντικού εγκλήματος με επιθεωρήσεις βάσει πληροφοριών — Prevention of Environmental Crime by Intelligence Based Inspections» που υπεγράφη στις 05-06-2021 από τον Γενικό Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων και τον Αρχηγό της Ελληνικής Αστυνομίας: Στο συγκεκριμένο έργο, συνολικής διάρκειας 48 μηνών (από τον Οκτώβριο του 2019), η Ελληνική Αστυνομία, μέσω του ικανού δυναμικού της, θα υποστηρίξει τους στόχους του, εστιάζοντας στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της αντιμετώπισης του περιβαλλοντικού εγκλήματος στη διαχείριση των αποβλήτων, μέσω της συντονισμένης δράσης των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, με τη δημιουργία αρμόδιας επιτροπής και τη θέσπιση εθνικής στρατηγικής για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

Το τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αττικής ορίστηκε ως σημείο επαφής για την Ελληνική Αστυνομία. Επιπλέον, ο προϊστάμενος και ο αναπληρωτής προϊστάμενος του τμήματος Προστασίας Περιβάλλοντος της Διεύθυνσης Ασφάλειας Θεσσαλονίκης, στο πλαίσιο της συνεργασίας με σχετικές υπηρεσίες και όργανα, συμμετέχουν στο ευρωπαϊκό ερευνητικό έργο PathoCERT. Το έργο αυτό χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και αποσκοπεί στην ενίσχυση της ικανότητας και της συνεργασίας των συναφών υπηρεσιών και φορέων πρώτης επέμβασης, καθώς και άλλων δυνάμεων της οργανωτικής αλυσίδας, προκειμένου να αντιμετωπίζουν και να διαχειρίζονται επείγοντα περιστατικά που αφορούν τη διασπορά μη επεξεργασμένων λυμάτων στους αγωγούς για την υδροδότηση της Θεσσαλονίκης και την ανάπτυξη μικροοργανισμών που σχετίζονται με το νερό.

Σύσταση αριθ. 10. Διερεύνηση τρόπων αποσαφήνισης της διάκρισης μεταξύ διοικητικών και ποινικών παραβάσεων, ώστε να μην υπάρχει αμφιβολία για τη σοβαρότητα του περιβαλλοντικού εγκλήματος· (βλέπε σημεία 5.1.1, 5.1.3 και 5.5 της έκθεσης)

Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Τον Οκτώβριο του 2021 τροποποιήθηκε η νομοθεσία σχετικά με τις επιθεωρήσεις περιβάλλοντος με την έκδοση του νόμου 4843/21. Ειδικότερα, τροποποιήθηκε η διαδικασία για τη διενέργειά τους (όπως προβλέπεται στο άρθρο 20 του νόμου 4014/11, στο άρθρο 30 του νόμου 1650/86 και στο άρθρο 9 του νόμου 2947/21), ώστε, κατά γενικό κανόνα, οι έλεγχοι να επικεντρώνονται στη βελτίωση της περιβαλλοντικής διαχείρισης και της συμμόρφωσης.

Σύμφωνα με τη νέα νομοθεσία, διαφοροποιούνται οι παραβάσεις που αφορούν

- διαπιστωμένα περιστατικά ρύπανσης/υποβάθμισης του περιβάλλοντος,
- τον κίνδυνο ρύπανσης/υποβάθμισης

— διοικητικές παραβάσεις (λόγω ελλείψεων που αφορούν άδειες, υποβολή εκθέσεων ή ενημερωτικά έγγραφα για την προστασία του περιβάλλοντος),

ενώ κάθε κατηγορία παράβασης κατατάσσεται βάσει σοβαρότητας ως «ΧΑΜΗΛΗΣ», «ΜΕΤΡΙΑΣ», «ΣΗΜΑΝΤΙΚΗΣ» και «ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗΣ» σοβαρότητας. Τα μέτρα και οι κυρώσεις που επιβάλλονται ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης θα πρέπει, σύμφωνα με την παράγραφο 1, να είναι πιο αυστηρά από τις κυρώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2.1 του άρθρου 30 του νόμου 1650/86, να είναι αναλογικά και εύλογα και να στηρίζονται στην αξιολόγηση του κινδύνου που η παράβαση επιφέρει στην προστασία του δημοσίου συμφέροντος. Τα μέτρα και οι κυρώσεις επιβάλλονται, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, τη συχνότητα ή την χρονική διάρκεια, την υποτροπή και το ιστορικό συμμόρφωσης, τη συμπεριφορά και τον βαθμό συνεργασίας του ελεγχόμενου οικονομικού φορέα, το ύψος υπέρβασης των θεσμοθετημένων ορίων εκπομπών και την παραβίαση των περιβαλλοντικών όρων και προτύπων περιβαλλοντικών δεσμεύσεων, λόγους δημοσίου συμφέροντος, καθώς και τυχόν συντρέχοντες ελαφρυντικούς ή επιβαρυντικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένου του άμεσου ή έμμεσου κέρδους που η παράβαση απέφερε στον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας, τη σοβαρότητα της παράβασης και το επίπεδο των κυρώσεων.

Προβλέπεται επίσης συμμόρφωση σε περιπτώσεις διαπιστωμένων παραβάσεων, βάσει σχεδίου διορθωτικών μέτρων. Σε περιπτώσεις παραβιάσεων σημαντικής ή πολύ σημαντικής σοβαρότητας, ή χαμηλής ή μέτριας σοβαρότητας για τις οποίες δεν διαπιστώνεται συμμόρφωση, συντάσσεται πράξη βεβαίωσης της παράβασης και διαβιβάζεται στην αρμόδια εισαγγελική αρχή, με την επιφύλαξη ποινικών κυρώσεων.

Για την επίτευξη των ανωτέρω, προβλέπεται η εισαγωγή συγκεκριμένου διαδικαστικού μοντέλου για τους περιβαλλοντικούς ελέγχους, με την ονομασία Μοντέλο Ενεργειών Συμμόρφωσης («ΜΕΣ»). Πρόκειται για καινοτόμο εργαλείο του νέου θεσμικού πλαισίου για την εποπτεία, που εισήχθη στην ελληνική νομοθεσία με το άρθρο 149 του νόμου 4512/2018. Το άρθρο 50 παράγραφος 21 του νόμου 4843/21 προβλέπει την έκδοση σχετικής υπουργικής απόφασης. Σχετικό σχέδιο υπουργικής απόφασης έχει ήδη καταρτιστεί από ομάδα εργασίας των Σωμάτων Επιθεώρησης Νοτίου και Βορείου Ελλάδος.

Το Μοντέλο Ενεργειών Συμμόρφωσης («ΜΕΣ») θα καθορίσει τις διαδικασίες και τις λεπτομέρειες εφαρμογής του νέου νομικού πλαισίου για τις περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις. Οι επιθεωρητές που διενεργούν περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις θα κάνουν χρήση του Μοντέλου Ενεργειών Συμμόρφωσης («ΜΕΣ») και με βάση τις διαπιστωθείσες περιπτώσεις μη συμμόρφωσης και περιβαλλοντικές παραβάσεις θα επιβάλλουν τα κατάλληλα μέτρα και κυρώσεις, όπως προβλέπονται στο άρθρο 30 του νόμου 1650/86 μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 75 του νόμου 4843/21.

Καθίσταται σαφές από τα παραπάνω ότι οι αλλαγές στο νομικό πλαίσιο για τη διενέργεια περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων έχουν ως στόχο τη διαφοροποίηση μεταξύ των παραβάσεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και την καλύτερη αξιολόγηση των συνεπειών που αυτές ενδέχεται να έχουν, ώστε να μειωθούν κατά το δυνατόν οι αβεβαιότητες όσον αφορά τη διάπραξη περιβαλλοντικών εγκλημάτων.

Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης (EOAN)

Στη μεθοδολογία που αναπτύσσεται επί του παρόντος για τον καθορισμό διοικητικών κυρώσεων, θα ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια

- συμμόρφωση ή μη συμμόρφωση με τις οδηγίες των αρμόδιων φορέων μετά τη διαπίστωση της παράβασης,
- το όφελος που αποκόμισε ο παραβάτης από την παράβαση, ο βαθμός υπαιτιότητας,
- η οικονομική επιφάνεια του παραβάτη. Επίσης, σε περίπτωση έγκαιρης συμμόρφωσης, το πρόστιμο θα μειώνεται έως και κατά 30 %.

Σύσταση αριθ. 11. Ολοκλήρωση της εφαρμογής της απόφασης-πλαισίου 2009/948/ΔΕΥ για την πρόληψη και τον διακανονισμό συγκρούσεων δικαιοδοσίας (βλ. σημεία 5.4.2 και 5.5 της έκθεσης)

Άνευ αντικειμένου

Σύσταση αριθ. 12. Διερεύνηση τρόπων για την αυξημένη χρήση εμπιστευτικών πληροφοριών και για την ευρύτερη χρήση ειδικών τεχνικών έρευνας και οικονομικών ερευνών με στόχο τον εντοπισμό οποιουδήποτε δεσμού με το οργανωμένο έγκλημα στο πλαίσιο του περιβαλλοντικού εγκλήματος. Θα πρέπει να διερευνηθούν όλες οι δυνατότητες που προσφέρει ο Frontex· (βλέπε σημεία 4.2.2, 7.1.2 και 7.3 της έκθεσης)

Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Όπως προαναφέρεται, στο πλαίσιο του πυλώνα 1 της εθνικής στρατηγικής «Κεντρικός Συντονισμός Δράσεων», προβλέπεται ο διορισμός συντονιστή όλων των σχετικών παραγόντων σε κεντρικό επίπεδο. Βάσει σύστασης του συντονιστή, προτείνεται τα εργαλεία για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος να μπορούν να χρησιμοποιούνται και από άλλες αρχές επιβολής του νόμου αρμόδιες για το περιβαλλοντικό έγκλημα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η επιτήρηση, οι κατασχέσεις και η δήμευση περιουσιακών στοιχείων που επιστρατεύονται για την αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος. Για να επιτευχθεί η εν λόγω συνεργασία σε επίπεδο κοινοχρησίας πληροφοριακών συστημάτων και εργαλείων ελέγχου, είναι απαραίτητο να γίνουν νομοθετικές τροποποιήσεις με τις οποίες καθορίζεται ευρύτερο πλαίσιο συνεργασίας. Ο καθορισμός αυτού του δικτύου ανταλλαγής πληροφοριών σε εθνικό επίπεδο θα ενισχύσει τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών με διεθνείς αρχές όπως ο Frontex ή η Ευρωπόλ, καθώς και με τις αρμόδιες αρχές άλλων χωρών.

Επιπλέον, ο προϊστάμενος του σώματος επιθεωρητών και ελεγκτών Νοτίου Ελλάδος είναι εθνικός εκπρόσωπος της EMPACT για το περιβαλλοντικό έγκλημα και η χώρα συμμετέχει σε αρκετές από τις δράσεις του προγράμματος.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ: Η επιχειρησιακή δράση 1.1 του έργου του TEA Ambitus επικεντρώνεται στον καθορισμό μεθοδολογικού πλαισίου για τη συλλογή δεδομένων από κράτη μέλη και τρίτες χώρες προκειμένου να αξιολογηθούν οι επιπτώσεις του περιβαλλοντικού εγκλήματος σχετικά με τα απόβλητα και τα άγρια είδη στο έδαφός τους· στην αξιολόγηση αυτή περιλαμβάνονται οι επιπτώσεις του περιβαλλοντικού εγκλήματος εντός της ΕΕ. Στα πλαίσια της δράσης, συμμετείχαμε επίσης σε διαδικτυακό εργαστήριο που διοργανώθηκε τον Μάρτιο του 2021. Σκοπός του εργαστηρίου ήταν η παροχή λεπτομερέστερων πληροφοριών σχετικά με τη δράση εναντίον του οργανωμένου εγκλήματος στη χώρα μας, σε συνέχεια της απάντησης σε ερωτηματολόγιο σχετικά με την παραπάνω δράση που είχαμε αποστείλει πρωτότερα στους διαχειριστές έργου του Ambitus, κατόπιν αιτήματός τους.

Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης (EOAN)

Για τον έλεγχο και την κύρωση του έργου του EOAN, οι τρέχουσες διατάξεις προβλέπουν τις ακόλουθες συνέργειες: συνδρομή του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας — του αρμόδιου υπουργού, σύμφωνα με το άρθρο 4819/2021, άρθρο 67 παράγραφος 4 «Κατά τη διενέργεια των ελέγχων ο Ε.Ο.ΑΝ. μπορεί να ζητά τη συνδρομή της Γενικής Διεύθυνσης Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, των αρμόδιων αρχών για την περιβαλλοντική αδειοδότηση της εγκατάστασης, των περιβαλλοντικών ελεγκτών του άρθρου 20 του ν. 4014/2011 (Α' 209), της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), της Γενικής Γραμματείας Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας, της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ), των ελεγκτικών υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και των διευθύνσεων ανάπτυξης των περιφερειακών ενοτήτων της Χώρας, καθώς και κάθε άλλης δημόσιας αρχής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην απόφαση της παρ. 25 του άρθρου 72».

— Σύμφωνα με το άρθρο 67 παράγραφος 6 του νόμου 4819/2021, «η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών και η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων υποχρεούνται να ενημερώνουν τον Ε.Ο.ΑΝ., εφόσον ο τελευταίος, στο πλαίσιο και για τον σκοπό αξιολόγησης καταγγελίας, αιτηθεί από τους ανωτέρω φορείς στοιχεία και κάθε ενημέρωση, ανά επιχείρηση και όχι μόνο συγκεντρωτικά στοιχεία, για τις ενδοκοινοτικές εισαγωγές που καταγράφονται στο Σύστημα Στατιστικών Ενδοκοινοτικού Εμπορίου (INTRASTAT) και για τις δηλώσεις εισαγωγής από τρίτες χώρες που υποβάλλονται στις τελωνειακές αρχές, αντίστοιχα».

Ελληνική Αστυνομία

Όταν αστυνομική αρχή που διερευνά ποινικό αδίκημα, το οποίο συνιστά βασικό αδίκημα σύμφωνα με τον νόμο σχετικά με τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (συμπεριλαμβανομένου του περιβαλλοντικού εγκλήματος), έχει υπόνοιες για περίπτωση νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, ενημερώνει άμεσα την αρχή καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (εθνική μονάδα χρηματοοικονομικών πληροφοριών) ώστε η τελευταία να λάβει περαιτέρω δράση. Το Αρχηγείο της Αστυνομίας, έχοντας βεβαίως συμπεριλάβει το ζήτημα αυτό στις προτεραιότητές του, προέβη στην έκδοση οδηγιών προς τις περιφερειακές μας υπηρεσίες, τονίζοντας την ανάγκη άμεσης και ουσιαστικής συνεργασίας με την εν λόγω αρχή.

Για τον σκοπό αυτό, και για την ενίσχυση της συνεργασίας, δημιουργήθηκε δίκτυο αξιωματικών της αστυνομίας σε επαφή με την αρχή (2 αξιωματικοί ανά αρχηγείο αστυνομίας): οι αξιωματικοί αυτοί ενεργούν ως σημεία επαφής με την αρχή κατά τη διερεύνηση σχετικών υποθέσεων, προκειμένου να επιτευχθεί αμφίδρομη επικοινωνία. Ενδεικτικά, το 2021, εκδόθηκαν δύο (2) εντολές προς τις περιφερειακές υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, με τις οποίες παρασχέθηκαν οδηγίες και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ενίσχυση της συνεργασίας με την αρχή καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τις ορθές πρακτικές για τη δέσμευση περιφερειακών περιουσιακών στοιχείων από υποθέσεις σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος.

Σύσταση αριθ. 13. Διερεύνηση του ενδεχομένου συχνότερων οδικών ελέγχων, με έμφαση στην παράνομη μεταφορά αποβλήτων, βελτιώνοντας παράλληλα την εκπαίδευση και τον τεχνικό εξοπλισμό που παρέχονται στο προσωπικό που διενεργεί φυσικούς ελέγχους στα φορτία· (βλ. σημεία 7.2.1 και 7.3 της έκθεσης)

Άνευ αντικειμένου

Σύσταση αριθ. 14. Διερεύνηση του ενδεχομένου της ενίσχυσης της διαρθρωμένης συνεργασίας με τις γειτονικές χώρες σε επίπεδο αρχών επιβολής του νόμου· (βλέπε σημεία 7.2.4 και 7.3 της έκθεσης)

Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Μεταξύ των δράσεων για την υλοποίηση του έργου LIFEPROWhIBIT, προγραμματίζεται η διεξαγωγή εργαστηρίου διάρκειας μίας εβδομάδας σε γειτονική χώρα υπό την ευθύνη υπηρεσίας αρμόδιας για την επιβολή του νόμου. Το εργαστήριο θα περιλαμβάνει:

— Παρουσίαση της ελληνικής εθνικής στρατηγικής για την πρόληψη και την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος σχετικά με τα απόβλητα, για τον τρόπο λειτουργίας της ελληνικής συντονιστικής επιτροπής, τη λειτουργία του πληροφοριακού συστήματος, τα διδάγματα και τα συμπεράσματα από τις ήδη υλοποιηθείσες δραστηριότητες του έργου

— Συζητήσεις για την κατάσταση όσον αφορά το περιβαλλοντικό έγκλημα σχετικά με τα απόβλητα σε άλλες χώρες και προσδιορισμός των βασικών παραγόντων που συμμετέχουν στην καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος σχετικά με τα απόβλητα.

— Συναντήσεις με ενδιαφερόμενα μέρη

- Συζήτηση σχετικά με τη χρήση του εκπαιδευτικού υλικού του έργου
- Διοργάνωση και διενέργεια κοινών επιθεωρήσεων για το περιβαλλοντικό έγκλημα σχετικά με τα απόβλητα, ως μιας μορφής επιτόπιας εκπαίδευσης επιθεωρητών
- Συζήτηση σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών και κοινές επιχειρησιακές δραστηριότητες

Ελληνική Αστυνομία

Η Ελληνική Αστυνομία συμμετείχε στις παγκόσμιες δράσεις «30 Days at Sea 2.0» (1-31/10/2019) και «30 Days at Sea 3.0» (1-31/03/2021) που διεξήγαγε η Ιντερπόλ σε συνεργασία με την Ευρωπόλ και τον Frontex, με στόχο την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος. Η Ελληνική Αστυνομία συμμετέχει επίσης στην προτεραιότητα της Ευρωπόλ «Περιβαλλοντικό έγκλημα» στο πλαίσιο της EMPACT, με διορισμένο εθνικό εκπρόσωπο, μέλος του αρμόδιου Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Σύσταση αριθ. 15. Διερεύνηση του ενδεχόμενου δημιουργίας νομικών ή οικονομικών μέσων προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση των ενδιαφερόμενων με τον κανονισμό περί ΟΤΚΖ, ώστε τα ΟΤΚΖ να ανατίθενται αποκλειστικά σε πιστοποιημένους φορείς εκμετάλλευσης· (βλέπε σημεία 7.2.2 και 7.3 της έκθεσης)

Άνευ αντικειμένου

Σύσταση αριθ. 16. Προτροπή να αρθούν οι υφιστάμενοι φραγμοί που παρέχουν κίνητρα για τη διάπραξη περιβαλλοντικών εγκλημάτων (κατασκευή εγκαταστάσεων αποβλήτων και επικίνδυνων αποβλήτων σύμφωνα με τα υπάρχοντα σχέδια δράσης)· (βλέπε σημεία 8.1 και 8.5 της έκθεσης) (see 8.1 and 8.5 of the report).»

Άνευ αντικειμένου

Κατάλογος συντομογραφιών/λεξιλόγιο όρων

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ, ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ ΚΑΙ ΟΡΩΝ	ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Η ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΓΛΩΣΣΑ	ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Η ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΓΛΩΣΣΑ	ΣΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ
NCPALG	ΕΚΔΔΑ		Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
COEL	ΣΥΓΑΠΕΖ		Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών
HRA	ΕΟΑΝ		Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης
ΕΙΜΕΕ	ΤΕΠ		Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας
FOTA			Φορολογική και τελωνειακή ακαδημία της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων